

A476 97/02

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIIS PATENTOWY

Nr 9302.

Kl. 33 d 13.

Sven William Nilsson Wihljam
(Malmö, Szwecja).

Kasetka na mapy.

Zgłoszono 20 marca 1926 r.

Udzielono 3 września 1928 r.

Przedmiotem niniejszego wynalazku jest kasetka na mapy, w której mapa rozpościera się pomiędzy dwoma równoległymi wałkami, na które równocześnie jest nawijana lub odwijana, celem nastawienia jej na pewien odcinek obszaru.

Kasetka według wynalazku jest zaopatrzona w urządzenie, które umożliwia przesuwanie długiej mapy przy odwijaniu i nawijaniu z odpowiednim oporem i naprężeniem, a nie skośnie, bez zacinania się lub rwania. Kasetka na mapy według niniejszego wynalazku nadaje się specjalnie do celów wojskowych, turystycznych oraz dla automobilistów, którzy, posiadając muszą mapy obejmujące duże obszary i często muszą się niemi posługiwać przy roz-

maitych warunkach atmosferycznych i w nocy.

Przykład wykonania wynalazku przedstawiony jest na rysunku.

Fig. 1 przedstawia przekrój podłużny kasetki, fig. 2—widok poziomy kasetki z pochwą w przekroju, fig. 3—przekrój poprzeczny kasetki.

Kasetkę można wykonać z drzewa, masy papierowej lub innego odpowiedniego materiału. Kasetka ta składa się z pary listewek 1 oraz z dwu łączników 2. W listewkach 1 poza łącznikami 2 umieszczone są drewniane wałki 3, do których przymocowuje się końce mapy. Wałki 3 można obracać zapomocą uchwytów nastawnych 5, umieszczonych na sworzniach wałków

wystających z listewek 1 i w ten sposób nawija się mapę na wałki. Aby mapę przy nawijaniu względnie odwijaniu nie przesuwano się skośnie i nie zacinała, zginała lub rwała, wałki 3 posiadają w środku zgrubienie zmniejszające się stopniowo w kierunku obu ich końców. Wskutek takiego wykonania wałków, mapa przy nawijaniu przylega mocno w środku wałków i, jak się w praktyce przekonano, nie ulega skrzywieniu. Koniec 4a mapy jest zwężony w kształcie języczka, co ułatwia umocowanie jej końców na wałkach. Przy zakładaniu mapy wystarczy, jak przedstawiono na rysunku, zwężony jej koniec wprowadzić w otwór 4c odnośnego wałka; oczywiście zastosować można również i inne sposoby przymocowania. Właściwe zakończenie 4a wykonywa się z cienkiego materiału i nakleja na brzeg mapy, która zwyczajnie wykonana jest na papierze. Z jednego wałka na drugi przeciwnie przeprowadza się mapę pomiędzy łącznikami 2, przyczem mapa nie może łamać się na wspomnianych łącznikach, a w najgorszym przypadku tylko pod bardzo rozwartym kątem, co w praktyce, ze względu na stożkowy kształt wałków, zabezpiecza jej dobre prowadzenie przy lekkim naprężaniu. Aby tego rodzaju konstrukcję jeszcze ulepszyć, górny brzeg 2a łączników 2 posiada w kierunku podłużnym lekko łukowy kształt, tak że w środku jest najwyższy a obniża się ku obu końcom, jak to przedstawia fig. 1. Górna krawędź łączników 2 jest zaokrąglona, a zwrócone do siebie strony 2b (fig. 3) są wypukłe.

Na wystających sworzniach wałków 3 umocowane są małe tarcze 7 z nacięciami, wykonane jako jedna całość z uchwytem 5. Podobne tarcze 8 z nacięciami umieszczone są obracalnie w listewkach poniżej uchwytów 5. Po wspomnianych tarczach z nacięciami przechodzi pas okrężny, np. pierścień gumowy 9. Pas ten hamuje wałki, na które nawijają się mapy i utrzymu-

je odnośną mapę w nastawionem położeniu lekko naprężoną.

Na dolnej krawędzi łączników 2 pomiędzy nimi umieszczona jest płyta 10 o lśniącej powierzchni, która łącznie z wypukłymi ścianami 2b łączników 2 tworzy zamkniętą przestrzeń oświetlającą jako reflektor. Przednia część 11 płyty 10, wygięta do góry ku przodowi (fig. 1), tworzy osłonę baterji kieszonkowej 12, którą wkłada się od góry i przytrzymuje w stałem położeniu zapomocą płaskiej sprężyny 13. Osłona 11 zaopatrzona jest wewnątrz blaszką 14, do której przylega kontakt 15 baterji elektrycznej 12. W blaszce umieszczonej na przedniej listewce 1 znajduje się izolowana śruba 16, wśrubowana naprzeciw drugiego kontaktu 17 baterji, która służy do włączania w obwód prądu lampek elektrycznych 18 i 19, umieszczonych na wewnętrznej stronie listewek w przeciwnych rogach. Lampki te i poprzednio wspomniany reflektor 10, 2b, 2b służą do oświetlania od spodu w ciemności części mapy, umieszczonej pomiędzy łącznikami 2.

Cała rama ze wszystkimi wyżej opisanymi częściami daje się wysuwać z pochwy 20, wykonanej ze skóry. W tym celu pochwa ta posiada z przodu wycięcie zamykane przykrywą 21 z otworami na uchwyty. Przykrywa zamyka się na dnie pochwy zapomocą zatrzasków. Skórzana pochwa posiada na górnej części duży otwór zaopatrzony przezroczystą płytą 23 z celuloideu lub podobnego materiału, przez którą dokładnie widać część mapy, rozpostartą pomiędzy wałkami. Kasetkę tę można nosić na pasku w ten sposób, jak np. w armji nosi się mapy. Pas, nieoznaczony na rysunku, przymocowany być może do futerału zapomocą haczyka lub uszka.

W wyżej opisanej kasetce umieścić można bardzo łatwo mapę o kilkumetrowej długości, przyczem mapa ta nie ni-

szczy się i nie zaczyna przy przesuwaniu. Kasetka taka zaopatrzona być może w mapę, zawierającą obszar całego kraju w podziałce używanej zwyczajnie przez automobilistów. Można np. mapę samochodową całego obszaru kraju umieścić w skrzynce według wynalazku, przyczem pochwa posiada tylko wymiary $26 \times 21 \times 4$ cm. Aby w praktyce można było to wykonać, mapa składa się z odcinków kolejno po sobie następujących w ten sposób, że przy obrocie np. lewego uchwyty na lewo mapa przesuwa się z zachodu na wschód, a po osiągnięciu części najbardziej na wschód wysuniętej przechodzi na część leżącą na północ od wyżej wspomnianej części najdalej wysuniętej na zachód i odwrotnie, jeżeli prawy uchwyt obraca się na prawo. Droga lub linja kolejowa i t. d., kończąca się na krawędzi mapy, zaopatrzona jest rzucającym się w oczy znakiem np. literą czerwoną, a dalszy ciąg tejże drogi zaopatrzony jest tym samym znakiem na przeciwległym brzegu przylegającej części mapy. Jeżeli zatem podczas podróży na drodze biegnącej z południa na północ nastawiona część mapy już nie starcza, to wtedy należy zapamiętać oznaczenie na północnej części mapy, a następnie obracać lewy uchwyt tak długo, dopóki nie zjawi się na południu następna część mapy. W ten sposób można łatwo znaleźć zawsze dalszy ciąg każdej drogi, co w praktyce okazało się bardzo dogodne.

W powyższym opisie przedstawiono jedną tylko formę wykonania kasetki, można ją jednak, oczywiście, wykonać z rozmaitymi zmianami według zasad niniejszego wynalazku.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Kasetka na mapy automobilowe i tym podobne, składająca się z ramki, utworzonej z dwóch listewek oraz dwóch bocznych łączników z wałkami do nawija-

nia mapy, umieszczonemi pomiędzy listewkami, znamienna tem, że wskazane wałki są w środku najgrubsze, a ku obu końcom coraz cieńsze nakształt stożka, przyczem naciągnięta na wałkach część mapy przesuwa się pod znacznie rozwartym kątem na łącznikach umieszczonych pomiędzy wałkami.

2. Kasetka według zastrz. 1, znamienna tem, że krawędzie łączników bocznych, po których przesuwa się mapa, są zaokrąglone i wygięte w kierunku podłużnym nakształt łuku.

3. Kasetka według zastrz. 1 i 2, znamienna tem, że zwrócone ku sobie ściany łączników bocznych są wypukłe, a umieszczona pomiędzy niemi lśniąca płyta przymocowana jest od spodu do wspomnianych łączników i łącznie z wypukłościami ich ścianami tworzy ograniczoną przestrzeń oświetlającą część mapy, rozpostartą pomiędzy łącznikami.

4. Kasetka według zastrz. 3, znamienna tem, że w przestrzeni oświetlającej na przeciwległych rogach umieszczone są elektryczne lampki.

5. Kasetka według zastrz. 3, znamienna tem, że lśniąca płyta na jednym z przednich narożników jest wycięta i wygięta w kształcie osłony, w której umieszcza się lampkę elektryczną, oświetlającą od spodu po zamknięciu kontaktu widoczną część mapy.

6. Kasetka według zastrz. 1, znamienna tem, że wałki służące do nawijania map posiadają na przedniej listewce wystające sworznie, na których umieszczone są uchwyty i tarcze z nacięciami, przyczem tarcze te wprawiają w ruch obrotowy podobne tarcze, umieszczone na listewkach zapomocą okrężnego pierścienia gumowego hamującego wałki, który widoczną część mapy utrzymuje w odpowiednio naprężonym stanie.

7. Mapa do kasetki według zastrz.

1—6, znamienna tem, że kolejne odcinki, na które podzielona jest mapa, są ułożone w ten sposób, iż np. główna droga kończąca się na brzegu jednego odcinka mapy rozpoczyna się na przeciwległym brzegu następnego odcinka, przyczem droga główna i jej podobne oznaczone są na wspomnia-

nych brzegach łatwo dającymi się odszukać znakami.

Sven William
Nilsson Wihljam.
Zastępca: Inż. S. Pawlikowski,
rzecznik patentowy.

